

Газета сверстана на
компьютерах фірмы
"ЛИНТЕК"

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб Колас

Задумайтесь

Зона страха

С медицинской точки зрения страх есть чувство полезное, идущее от инстинкта самосохранения. Другое дело, когда страх подвержено обществу, тогда это уже болезнь, к тому же очень опасная. Кому выгодно, чтобы люди боялись? Преступникам и власти имущим, тем, кто боится собственного народа за грехи свои.

Трясушаясь от страха жертва не способна к сопротивлению. Блеск ножа убийцы парализует волю человека, и он погибает, хотя ему по силам справиться с преступником. Неправедная власть — тот же преступник. Ее главная задача — посеять в обществе страх и тем самым парализовать волю к самостоятельным решениям. Не надо думать, когда есть тот, кто "все за вас решит", самый сильный, самый умный, самый достойный, никогда не ошибающийся отец народа. С ним не страшно, он защитит от легионов врагов, которые постоянно угрожают ему, а значит, и всем нам. Пусть мы живем плохо, пусть голодаем и боимся, пусть развивается экономика, не хотят рожать женщины, уезжают за рубеж самые светлые умы, спиваются мужчины и деградирует молодежь. Но других, "чужих", нам не надо, мы их не знаем и БОИМСЯ.

Если вы думаете, что речь идет о Северной Корее, Кубе, Ираке или Германии времен Адольфа Гитлера, то вы ошибаетесь. Это все о нашей Беларуси! СТРАХ правит бал в самом центре цивилизованной Европы. Полагаете, автор "перехватывает пульт"? Включите телевизор, послушайте, что говорят люди в троллейбусах и автобусах. Попробуйте открыто выразить свое мнение о существующем режиме, попробуйте сказать публично, что-то несправедливое о "всеобщем избрании", попробуйте поддержать любую иную кандидатуру в президенты, кроме Лукашенко.

Прошло пять лет со времени избрания Александра Григорьевича Лукашенко президентом Беларуси. 20 июля текущего года заканчивается его легитимное правление. На следующий день он уже — незаконный правитель, узурпировавший власть. Так считает весь мир, большинство грамотных граждан нашей страны и законно избранный Верховный совет. Ни один независимый от Лукашенко обзор результатов референдума 1996 года достоянием общественности, чтобы продлить срок его правления на два года, назначить, а не выбрать парламент. Конституционный суд и Центризбирком. Вспомните, на каждом бюллетене было написано, что результаты референдума имеют рекомендательный характер. Так решил легитимный Верховный Совет и подтвердил за-

конно избранный Конституционный суд.

Лукашенко, издав указ об обязательном характере итогов референдума, нарушил Конституцию страны, за что обязательно будет отвечать, а теперь заставляет представителей силовых структур и судебных органов тоже становиться на опасный путь. А для последних что самое главное? Запугать жертву! Я считаю, решение Верховного Совета 13-го созыва провести президентские выборы 16 мая 1999 года абсолютно законно. Создание Центризбиркома во главе с Виктором Гончаром не противоречит ни одному закону страны, как и регистрация им инициативных групп будущих кандидатов в президенты Республики Беларусь Михаила Чигири и Зенона Позняка. Почему же тогда арестовывают и судят Виктора Гончара? Почему в Корытском районе прокурор Климов, вызвав членов местного избирательного комитета, обвинил их в подготовке государственного переворота? Почему руководство жлобинского БМЗ пытается запугать пятерых своих работников, членов избиркома, предлагая им либо уволиться, либо выйти из комитета? Ответ прост. Верноподданнический страх гонит их "расшибить лоб", предвосхищая желание того, кто в любой момент может их снять и посадить. Не зря были примерно наказаны "свои" Винникова, Леонов, Старовойтов. Принцип "бей своих, чтобы чужие боялись" Лукашенко с успехом превращает в жизнь. Боятся его чиновники всех рангов и ведомств параноически, ведь страх — не параноическая, а естественная реакция, которую заставил их исполнять преступные приказы, а теперь в любой момент запросто может употребить в тюрьму без суда и следствия.

Надвор'е

28 і 29 красавіка па краіне захавацца перманентна воблачнасць. 28-га — пераважна без ападкаў, 29-га — месцамі кароткачасовы дажджы, навальніца. Вецер наўстойлівы — 3—8 м/с. Тэмпература паветра ўначы — +4...+9, уздым 28 красавіка — +17...+22, 29-га — +13...+18.

Организация купит ЛЕС КРУГЛЯК
Тел. (017) 271-47-51.

Пр. Анастасия, Третьяков, К. Валерий, Паула.

160 годзін для нараджэння М.А. Камініскага (1839—1899), энтомофага, фальсіфікатара, публіцыста.

КРАСАВІК

28

'99 СЕРАДА

Усклад 5:40
Заклад 20:36
Дарж дн 14:56

Пойна
30 красавіка
Заклад 6:18
Усклад 19:11

Заявление

участников VI конференции Женского христианско-демократического движения о событиях в Югославии

В конце XX века мир оказался на пороге глобальной катастрофы, причиной которой в очередной раз является этническая и религиозная ненависть. Трагедия в Косово — продолжение кровавых злодеяний президента Милошевича, начатых в Боснии, Хорватии, во имя построения великой Сербии и реализации собственных амбиций. Этнические чистки стали узаконенной политикой, а истязания и изнасилования — повсеместной практикой.

Балканская война, развязанная Милошевичем десять лет назад, уже унесла сотни тысяч человеческих жизней, а миллионы людей, изгнанных из своих домов, стали беженцами.

Мы считаем, что Милошевич несет полную ответственность за срыв политического урегулирования Косовской проблемы.

После многократных предупреждений при поддержке между-

народного сообщества НАТО началось военное действие против диктаторского режима в целях предотвращения гуманитарной катастрофы.

Однако длящиеся уже месяц бомбардировки Югославии причинили огромный ущерб стране и привели к человеческим жертвам. Народ расплачивается сегодня за злодеяния Милошевича.

Военное противостояние грозит стать самым большим вызовом миру в Европе со времен второй мировой войны.

В разрастающийся конфликт втягиваются все новые политические силы, отчетливо видны тенденции раскола общества по отношению к военным действиям на Балканах в разных странах мира.

Особо опасным нам видится вовлечение Беларуси в Балканский конфликт. Воинствующий

"мироворез" Лукашенко демонстрирует солидарность с каталитическим режимом и вместе с российскими национал-патриотами втягивает Беларусь в опасный альянс с воюющей страной.

Мы выступаем решительно против политической авантюры — союза Беларусь—Россия—Югославия.

Развернутое президентскими идеологами в официальных СМИ восприятие "славянской идеи" превратилось в антизападную, антидемократическую кампанию, разжигающую ненависть и открытое противостояние в обществе. Эта опасная игра имеет целью отвлечь внимание народа от собственных проблем.

Ощущая опасность и тревогу за судьбу мира, мы призываем противоборствующие силы Югославии прекратить все военные действия и возобновить мирные переговоры.

Беспредель

Кто следующий — Василий Шлындиков?

Михаил Чигирь, посмеявшись над своими претензиями на кресло нынешнего главы государства, после объявления выборов депутатов Верховного Совета 13-го созыва вот уже месяц содержится в тюремных нарах. Преследование со стороны властей подверглись и члены избирательного штаба Михаила Николаевича Чигири, из которых похищены средства коммуникации: компьютер, факс, телевизор.

Так, возбуждено уголовное дело против Юрия Захаренко — гомельского координатора предвыборного штаба. При весьма странных обстоятельствах на прошлой неделе похитили сторонник Михаила Николаевича Чигири, из которой похищены средства коммуникации: компьютер, факс, телевизор.

По заявлению Василия Шлындикова — руководителя предвыборного штаба кандидата Чигири — вот уже несколько дней из различных источников поступают предупреждения о возможных санкциях на арест самого Василия Михайловича. И даже указывают, когда его лишат свободы — после Первого мая.

Василий Шлындиков — депутат Верховного Совета 13-го созыва. И если его действительно арестуют, то он станет третьим парламентарием, лишенным свободы нынешним режимом. И каковы бы причины тогда ни называли, всем будет ясно одно: человека преследуют за оппозиционную политическую деятельность.

Ни Конституция Республики Беларусь, ни законы о выборах и референдумах не предусматривают какой-либо ответственности за организацию и проведение выборов, референдумов, опросов, сбор подписей. Уголовная и административная ответственность наступает лишь за противодействие такому мероприятию.

Но для белорусских властей если нельзя, но очень хочется, то... можно.

Никита ПИГУЛЬ.

Депутаты Вярхоўнага Савета Беларусі 13-га склікання і прадстаўнікі маладзёжных арганізацый рэспублікі ўзялі ўдзел у канферэнцыі "Беларусь напярэдадні прэзідэнцкіх выбараў", якая прайшла ў Польшчы

"Беларусь напярэдадні прэзідэнцкіх выбараў" — канферэнцыя пад такой назвай прайшла ў польскім горадзе Глівіцы. Удзел у ёй узяла вялікая дэлегацыя з Беларусі, у якую ўваходзілі актывісты Маладзёжнага фронту, Маладзёжнай Грамады, Грамадзянскага форуму, а таксама вядомыя палітыкі, дэлегацыя Вярхоўнага Савета 13-га склікання Уладзімір Нісцюк і Аляксандр Дабравольскі, былы пасол Беларусі ў Германіі Пётр Салоўскі і лідэр Беларускага народнага фронту Зянон Пазняк. Польскі бок быў прадстаўлены некалькімі дэпутатамі Сейма, супрацоўнікамі Савета міністраў і актывістамі маладзёжных рухаў. Арганізатарамі мерапрыемства выступілі "Маладая кансерватарыя" з Акцыі Выбарчай салідарнасці і Дома нямецка-польскага культурнага развіцця.

З вялікім задакладам "Аналіз грамадскай, палітычнай, эканамічнай і культурнай сітуацыі ў Беларусі" на канферэнцыі выступіў Зянон Пазняк. Спектр тэм паширыў прадстаўнікі Германіі, якія расказалі аб нямецкай маладзёжнай грамадскай, нямецкай дэмакратыі і яе ўплыў на змяненне грамадскага ладу Польшчы і Беларусі. Прадстаўнікі Рэспублікі Польшчы выступіў з дакладам "Польскія дэмакратычныя перамены 1989—1995 гадоў. Шлях да дэмакратыі".

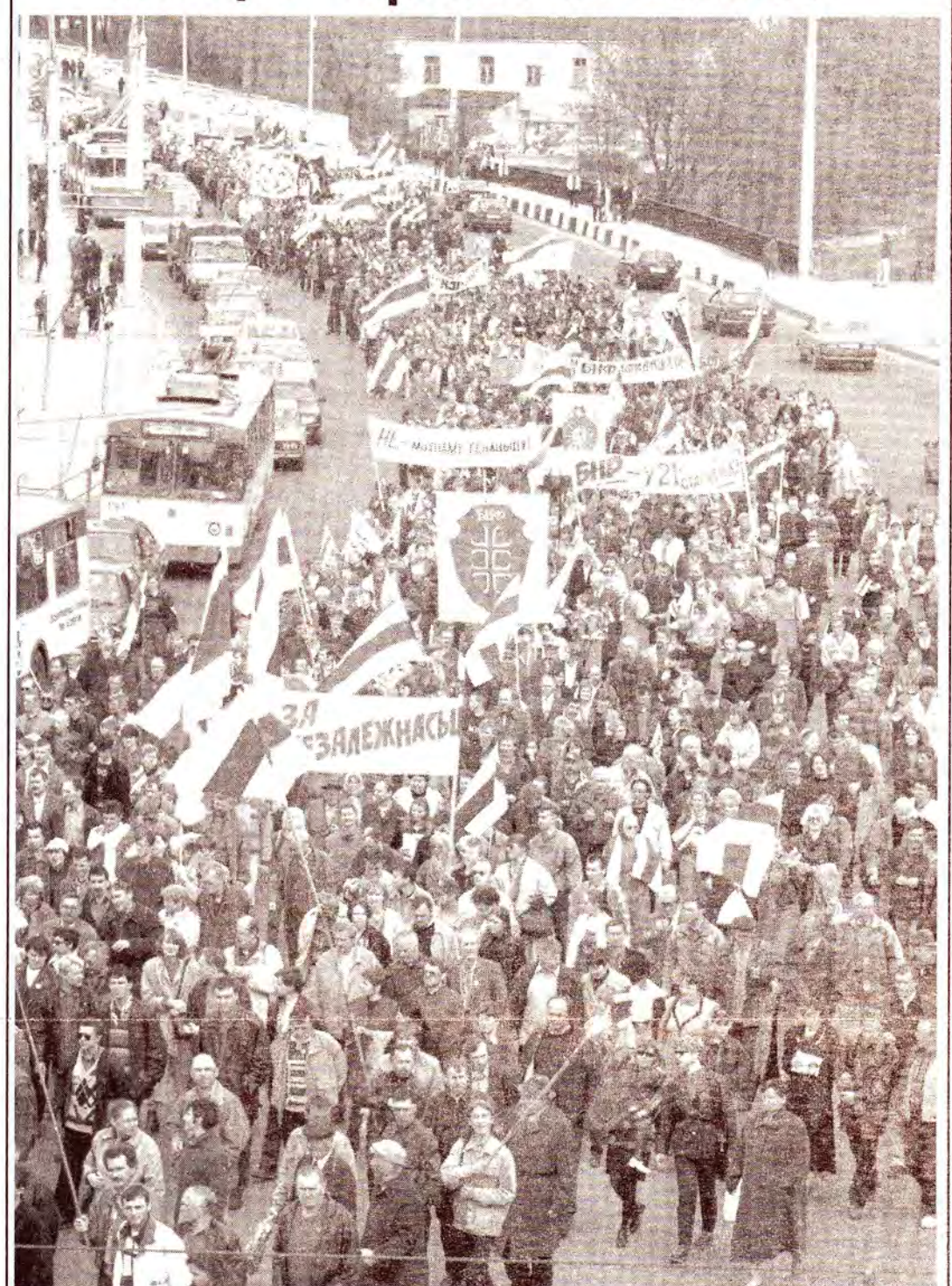
Затым адбылася дыскусія: "Перспектывы вяртання дэмакратыі ў Беларусь".

Генадзь БАРБАРЫЧ, БелаПАН.

Загінулі ў агні

23 чалавекі загінулі ў выніку 382 пажараў, якія здарыліся ў рэспубліцы за мінулы тыдзень. Паводле інфармацыі, атрыманай у Міністэрстве па надзвычайных сітуацыях, агнём знішча-

У Мінску прайшла традыцыйная акцыя апазіцыі "Чарнобыльскі Шлях-99"

У нядзелю ў Мінску прайшла традыцыйная акцыя апазіцыі "Чарнобыльскі Шлях-99", прымеркаваная да 13-х угодкаў аварыі на Чарнобыльскай АЭС. У шэсці мітынгі, якія былі арганізаваныя Беларускім народным фронтам і іншымі дэмакратычнымі партыямі і рухамі, узялі ўдзел каля сямі тысяч чалавек. Маніфестанты сабраліся на плошчы Якуба Коласа і затым па цэнтральнай частцы праспекта Ф.Скарыны, вуліцы Я.Купалы, М.Багдановіча і тратуары праспекта Машэрава прайшлі да Палаца спорту. Удзельнікі шэсця неслі дзесяткі бел-чырвона-белых сцягоў і транспарантаў "Не — АЭС у Беларусі", "Не — палітыцы ядзернага забойства беларускага народа!", "Не моўнаму генацыду!", "Саюз з Расіяй і Югаславіяй — гэта вайна!", "Свабоду Міхаліну Чыгірю!" і іншыя.

Па традыцыі, у пачатку калоны дэманстранты неслі іконы і зvon, у якіх сімвалічна звалі кожную некалькі секунд. Шэсця ўзначальваў спікер Вярхоўнага Савета Беларусі 13-га склікання Сямён Шаранік, лідэр Аб'яднанай грамадзянскай партыі Станіслаў Багданкевіч, выконваючы абавязкі старшын БНФ Лявон Баршчэўскі, былы міністр унутраных спраў Беларусі Юры Захаранка і іншыя.

Як і ў мінулыя гады, для ўдзелу ў "Шляху" з Масквы прыбылі некалькі дзесяткаў прадстаўнікоў арганізацый "Антыфашыскае маладзёжнае дзеянне", 3-а аддзялення гукаўмаўляльнай апаратуры арганізатары да мінімуму скарацілі мітынг. Прысутныя хвілінаў маўчання ўшанавалі памяць ахвяр чарнобыльскай трагедыі, а таксама віцэ-спікера Вярхоўнага Савета Беларусі 13-га склікання Генадзя Карпенкі і старшын аб'яднанай прадпрыемстваў Мінска і Мінскай

вобласці "Садружнасць" Арнольда Пячорскага. Прадстаўнікі праваасуднага аўтакефальнага і каталіцкага шэсця пачаліся за народ Беларусі.

Як патамачыў адзін з арганізатараў "Чарнобыльскага Шляху" Юрый Хадзька, на гукаўмаўляльную апаратуру свабодных прадэмаў, якая выкарыстоўвалася на папярэдніх акцыях апазіцыі, па-ранейшаму накладзены арышт, а атрымаць дазвол у гарвыканкама на выкрасанне аналігічных тэхнічных сродкаў іншых арганізацый не атрымалася. "Мы мелі намер абмеркаваць мноства праблем: перадавыбарчую кампанію, дзе людзей, кінутых за краты па палітычных матывах, пагару вяртання ў Беларусь ядзернай зброі, імкненне Югаславіі далучыцца да Саюза Беларусі і Расіі. Планаваўся 10—12 выступленняў. Вядома, мы маглі скарыстаць метафоны, аднак яны разлічаны на вельмі невялікую аўдыторыю слухачоў, і плошча апусцела б на вачах. Мы не хацелі, каб асобныя групы масавай інфармацыі ў сваіх рэпартажах сказілі рэальную колькасць удзельнікаў акцыі", — заявіў Ю.Хадзька.

Як паведаміў БелаПАН у штаб-кватэры Беларускага народнага фронту, перад пачаткам шэсця, каля 12 гадзін дня, ля станцыі метра "Акадэмія навуў" былі затрыманыя вясом актывістаў БНФ і "Маладога фронту", у тым ліку тры непаўналетнія. Яны былі даставлены ў Савенка РУС, дзе іх пратрымалі больш за тры гадзіны. У аднаго з затрыманых — Сяргея Макоўшкі — супрацоўнікі праваахоўных органаў канфіскавалі военную форму, папярэджваючы, што для наўзнаўня падобнай вяртання неабходны спецыяльны дазвол. Узамен Макоўшкі былі выданыя дамаўшкі.

Дзмітрый УЛАСАЎ, Генадзь БАРБАРЫЧ.

Преподавание прав человека в начальной и средней школе

В начале апреля в Беларуси появилось на свет репринтное издание брошюры ООН "Преподавание прав человека: практическая деятельность в начальной и средней школе".

Реализация этой инициативы стала возможной при технической поддержке и содействии Программы развития ООН (ПРООН) и Управления Верховного комиссара ООН по делам беженцев (УВКБ) в Беларуси в рамках поддерживаемого ими проекта "Создание центра по изучению ООН".

По замыслу авторов — международных экспертов в области преподавания прав человека — брошюра предназначена для учителей, желающих укрепить в своих учениках понимание достоинства и уважения каждой личности. Упражнения, предлагаемые в брошюре, могут быть использованы в процессе обучения с любыми возрастными группами. В данном учебном практикуме авторы заложили содержание основных положений Всеобщей Декларации прав человека как главного источника права в правовозитной области.

Всем желающим получить брошюру бесплатно следует прислать в Центр по изучению ООН конверт формата А5 (половина стандартного листа) с наклеенными марками стоимостью 7 тысяч рублей и обратным адресом или обратиться непосредственно в Центр: 220072, Минск, ул.Академическая, 25, комн. 406, тел. 284-00-13.

Представительство ООН в Республике Беларусь.

БУМАГА от ТНФ
КСЕРОКСА
ПРИНТЕРОВ
ФАКСОВ и др.
Тел. (017) 263-86-16, 263-77-61, 263-82-57.

Коментарый да документа

Якая саранча напала на Шклоўскі раён?

Калі нам трапіў у рукі гэты дакумент, дык моцна запанікалі ад жыхараў Шклоўскага раёна. У ім распісана размеркаванне паміж абласцямі трашай, выдзеленых на падзеленне сродкаў аховы раслін. Дык вось разам з абласцямі асобным радком праходзіць і Шклоўскі раён. І яму выдзелена столькі грошай на барацьбу са шкоднікамі, колькі і некалькім абласцям. Так, Гомельскаму раёну выдзелена 61,2 мільярд рублёў. Але ж кожная з гэтых абласцей мае зямлі ў дзесяткі разоў больш за Шклоўшчыну.

Хача чаго я расказваў, паглядзець лепш самі на гэты дакумент, зацверджаны міністрам сельскай гаспадаркі і харчавання.

Вядома, калі адпаведна столькі сродкаў на ахову раслін, дык, відавочна, нешта не так, налічэў туды нейкі рой саранчачы? Але чаму ён выбарчымі таварамі Шклоўскага раёна, у якім гаспадарыць прэзідэнт краіны?

Каб высветліць гэтыя пытанні, я накіраваўся ў Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання. Але ва ўпраўленні эканомікі нічога не маглі патлумачыць, маючы, не праз іх праходзіла гэта размеркаванне. Заходжу ва ўпраўленне аграхіміі і аховы раслін. Тут ужо мяне закідаваць пытаннямі: "Хто перадаў гэты дакумент? Дзе ўзялі?" і неадвотна адказваючы на мае пытанні. Са слоў спецыялістаў вынікае, што някатага асаблівага бедства і налёту саранчачы на Шклоўшчыну не заўважана, хоць шкодніцкае раслін там хапае. Але ж у раёне сёла чаканіцца рэспубліканскае свята ўраджай. А наогул, рыйш, мінэ, вярта пацікавіцца размеркаван-

нем гэтых сродкаў ва ўпраўленні эканомікі. Кола замкнулася.

Вядома, пры процьме кадраў цяжка разабрацца, хто чым займаецца. Па шыльках я налічыў сем памеснікаў міністра.

Ясна стала толькі адно. Спецыялісты не могуць даць тлумачэнне па простым пытанні. А можа, не хочучы ці баючы? Хоць адказ на паставленае ў пачатку пытанне ўвогуле ясны. Рытуальна чарговая агульнарэспубліканская паказушка, на гэты раз у Шклоўскі раён. Трэба ж яго "падрыхтаваць" да свята ўраджай.

Алесь ДРАБЧУК.

Утверждаю
Министр сельского хозяйства
и продовольствия

Ю.Д.Мороз
с 4.02.99 г. № 03-4-1-2/3

РАСПРЕДЕЛЕНИЕ СРЕДСТВ, выделенных на убеждение средств защиты растений

Области	Наличие пашни на 1.01.98г.	Выделено средств на млрд. руб.
Брестская	709,3	61,2
Витебская	947,6	81,7
Гомельская	749,8	64,6
Гродненская	747	64,4
Минская	1091,3	94,1
Могилевская	811,5	70,0
Кроме того,		
Шкловский район	63,8	64,0
Итого	5120,3	500,0

Ілля КОПЫЛ, г. Мінск

Шок или терапия?

(Осмысление польского опыта реформ)

Недавно Польша отпраздновала 10-летие развития по пути рынка и демократии в посткоммунистическую эпоху. Хотя это событие не столь масштабное, как вступление Польши в НАТО, тем не менее обсуждение экономических итогов развития страны за 10 лет, естественно, также не осталось без внимания. В Вашингтоне этому были посвящены, в частности, публичные лекции в университете имени Джорджа Вашингтона Гжегоша Колодко — профессора экономики, который в 1994–1997 годах занимал пост первого заместителя премьер-министра и министра финансов Польши. За годы пребывания на этих постах Колодко внес немалый вклад в развитие польской экономики. После ухода из правительства Колодко на протяжении полутора лет, будучи в Йельском университете и в Мировом банке в США, в Ялони, в других странах, писал книгу о польском опыте. Нынешней весной эта книга "От шока к терапии: политическая экономика посткоммунистической трансформации" выходит в свет одновременно на двух языках: на английском в Англии, в издательстве Оксфордского университета, на русском в Москве, в издательстве "Эксперт".

На мой взгляд, знакомство с этой книгой, которую мне по-настоящему интересно читать в черном варианте, представляет интерес для каждого, кто хотел бы разобраться в причинах серьезного успеха трансформации польской экономики, равно как и понять возможные причины неудач других стран, находящихся в процессе трансформации. Кратко, но очень емко, идея этой книги изложена ниже. Ценность высказываний Колодко в том, что, будучи воплощенными в практику реформирования экономики и принятия каждодневных решений, они дали позитивный результат.

Прежде всего вся экономическая политика под названием "шоковая терапия" была признана Колодко крайне ошибочной, названа "шоком без тера-

пии". По его мнению, шоковая терапия вернула Польшу в кризис, выход из которого был найден постепенно, начиная с 1993 года, в процессе отказа от радикальных шоковых средств и внедрения плана "Стратегия для Польши". Любая "чужая" модель, перенесенная на другую страну, в другие условия, обречена на провал, что и случилось с латинскоамериканскими неоллиберальными "шоковыми" рецептами при их переносе в посткоммунистическую Европу.

Причина многих экономических неудач в посткоммунистической трансформации — непонимание сущности самого процесса, перехода, которая включает три параллельных процесса: 1. либерализацию цен и постепенную стабилизацию экономики, 2. создание новых рыночных институтов и новых типов связи между ними (их не было почти ни в одной бывшей социалистической стране), и наконец 3. микроэкономическое реструктурирование производства. Шок на одном из этапов трансформации не нужен, даже опасен, ибо он приводит большинство народа в болезненное психологическое состояние из-за резкого обострения неравенства доходов, лишает массы естественного стимула роста производительности труда. От перехода к рынку все ждет повышения жизненного уровня. Иначе реформы бессмысленны. Напротив, в переходных экономиках дифференциация доходов достижима невиданными масштабами, что резко противоречило ожиданиям масс. Самым ярким примером провала реформ из-за шока, коррупции, "грабительского капитализма", монополизации приватизации является Россия, которая на сегодня, по мнению Колодко, уже не может самостоятельно выбрать из состояния экономического краха и поэтому требует неотложной международной помощи, без которой Россия может не только "откатиться на шаг назад", но и потянуться за собой экономику многих других стран.

Архитектура Иерусалима.

Стоп-кадр

Вести из Германии

Старый верный "компас"

Гельмут Коля решил заняться бизнесом. Бывший канцлер Германии предлагает услуги в сфере, где ему мало равных, — консультировании по проблемам политики и стратегии.

Вместе со своим сыном Вальтером он основал и зарегистрировал в Людвигсхафене фирму, предлагающую консультационные услуги предприятиям, научным организациям и частным лицам. Пока семейная фирма размещалась в частном доме Гельмута Коля в Людвигсхафене

Оперирует... робот

В Лейпциге открыт хирургический центр будущего. Операции в нем будут проводить робот, а врач будет руководить операцией с помощью монитора из другого помещения. Манипуляторы ("руки") робота действуют

Кто как снимает стресс

По данным Мюнхенского института рациональной психологии, девять из десяти немецких женщин считают, что бороться со стрессами лучше всего, слушая любимую музыку. 77 процентов могут расслабиться, читая

Почему немки не любят немцев

Опрос журнала "Burda Modem+Magazin" показал, что две трети немецких женщин крайне недовольны внешним видом немецких мужчин. Три четверти указали на цветовую безвкусицу в одежде, более двух третей — на пресловутое

Женщины не готовы идти на жертвы

Удивительному перемену во взаимоотношениях полов констатирует опрос издательства "Сога". Если немецкие мужчины теперь балуют своих женщин романтическими сюрпризами (39%) и покупают в дорожные рестораны (46%), а любовные письма пишут так же часто, как женщины (35%), то последние не го-

Товарищи, не забывайте о жертвах

Только 12 процентов женщин готовы ради любимого сесть на диету, 8 процентов — отказаться от курения и 2 процента — позволить носить себе на руках.

Леонид ЧЕРПОВИЦКИЙ, собственный корреспондент "Народной воли" в ФРГ.

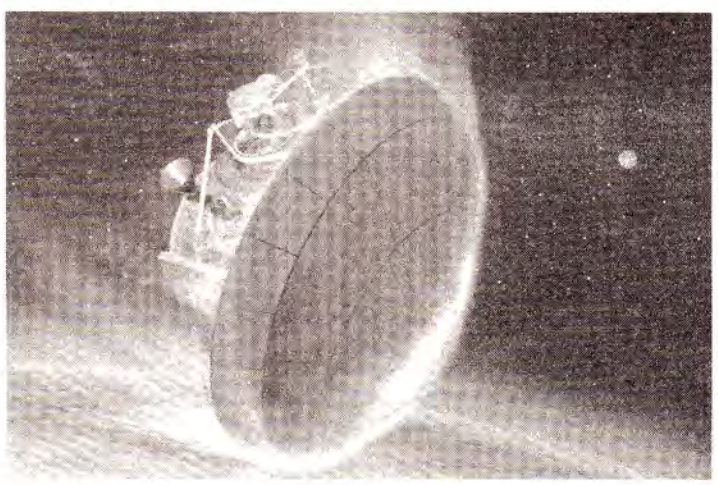
Валерий ШУКИН, правозащитник.

Франция готовится к покорению Марса

В 2005 году планируется провести запуск на Марс ракеты Ariane-5. На ее борту будет специальный снаряд для отбора грунта. Впервые в истории человечества камни с красной планеты отправят на Землю.

Планета Марс — новая цель космической одиссеи. Полету человека на Марс (не раньше чем через тридцать лет) будет предшествовать изучение планеты с помощью роботов. Об этом мечтают ученые всего мира. Известно, что программа "Аполлон" была разработана американскими учеными. В марсианской же эпопее принимают участие многие европейские страны. В их числе Франция. CNES (Французский национальный центр космических исследований) объявил о намерении подписать договор о сотрудничестве с NASA. Французская сторона обязуется вложить 2,5 млрд. евро (381 млн. евро) в одну из самых сложных в истории космонавтики программ "Mars 05 Sample Return", что составит треть требуемой суммы.

Запуск зонда, разработанного CNES, запланирован на июль 2005 года. Его выведет на орбиту новая европейская ракета-носитель "Ариан-5", испытания которой прошли в октябре 1998 года. Зонд состоит из "орбитера" и маленькой атмосферной капсулы, которая должна вернуться на Землю. Пролетавшая со скоростью 40 км/сек, космическая капсула должна совершить посадку на Марсе в августе 2006 года. В грузовом отсеке "орбитера" повезет четыре малые извержительные станции под названием "Netlander" (для Network Landers), весом пятнадцать килограммов каждая, которые останутся в атмосфере Марса. Эти станции были спроектированы в CNES. В их разработке принима-

ли активное участие Германия и Финляндия. Станции пробудут в атмосфере Марса примерно один марсианский год (он равняется двум земным годам) для проведения геохимических и геофизических исследований. Их цель — изучение внутренней глубинной структуры Марса, поиск запасов воды и льда и атмосферные измерения.

Первый этап операции осуществят американские роботы NASA, которые отправятся в полет в 2003 году. Они отберут пробы грунта весом несколько сотен граммов и поместят их в водонепроницаемый контейнер, который затем поместят в маленькую ракету небольшой мощности, рассчитанную на выход на низкую орбиту примерно в 300 км от поверхности Марса. Французский же космический модуль "Netlander" будет доставлен на Марс в августе 2006 года. В грузовом отсеке "орбитера" повезет четыре малые извержительные станции под названием "Netlander" (для Network Landers), весом пятнадцать килограммов каждая, которые останутся в атмосфере Марса. Эти станции были спроектированы в CNES. В их разработке принима-

Эммануэль ТЕВЕНОН. (Материал подготовлен при содействии Посольства Франции в Беларуси.)

Заява

Каардынацыйнага камітэта "Гродзенскіх ініцыятыва"

На працягу апошніх гадоў дзяржаўным і мясцовымі ўладамі Беларусі мэтанакіравана і паслядоўна вядзецца наступ на адраджэнне не толькі беларускай мовы, але і мову нацыянальных меншасцей, якія пражываюць на тэрыторыі краіны.

Аб гэтым яскрава сведчаць дзеянні ўлад у Гродзенскай вобласці ў адносінах да польскай мовы.

Нягледзячы на тое, што з 400 тысяч палякаў Беларусі больш за 300 тысяч, ці каля 25 працэнту ўсяго насельніцтва вобласці, жыве на Гродзеншчыне, мясцовыя ўлады не толькі перашкаджаюць утварэнню польскамоўных класаў, не ствараюць нормальных умоў для функцыянавання створаных раней, але і пачалі іх ліквідацыю. Гэта адбываецца ў г.п. Воранава, месцы кампактнага пражывання палякаў, у мінулым годзе ўлады ўжо не дазвалялі ўтварэнне класа з польскай мовай навучаня. Мясцовымі ўладамі працяглы тэрмін не дазвалялі дазваля палякаў на Беларусі па пабудову польскай школы ў г. Наватрудаў, нават за іх кошт.

Такія дзеянні ўлад не толькі парушаюць правы нацыянальнай меншасці і беларускае заканадаўства, супярэчаць міжнародным прававым актам і Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, але і прыняжваюць аўтарытэт Рэспублікі Беларусь у вачах міжнароднай супольнасці.

Выконваючы свой Статут, зацверджаны Міністэрствам юстыцыі Рэспублікі Беларусь 19 жніўня 1998 года, у якім прадугледжана развіццё польскай мовы і польскіх школ, кіраўніцтва Саюза палякаў на Беларусі неаднаразова звярталася да ўладаў аб забеспячэнні іх правоў.

Усё гэтакіх патрабаванняў Саюза палякаў былі праігнараваны мясцовымі ўладамі, чым ліку і неаднаразовыя заявы на правядзенне акцый пратэсту. Атрымаўшы чарговую неабгрунтаваную адмову Гродзенскага гарвыканкама на правядзенне пікета, сябры Саюза палякаў 17 красавіка 1999

года зрабілі пікет на тэрыторыі, якая належыць Саюзу палякаў на Беларусі і знаходзіцца на іх уласным будынку, што на вуліцы Дзяржынскага ў г.Гродна.

Звест таго каб уважала разабрацца з прычынамі, якія вымусілі іх выказаць свой пратэст, улады жорстка расправіліся з арганізатарамі акцыі пратэсту, і рашэннем судзіў Ленінскага раёна С.Г.Ярашэвіча старшыня Саюза палякаў на Беларусі, сябра Каардынацыйнага камітэта "Гродзенскіх ініцыятыва" Талдуш Гавін аштрафаваны на 115 мільёнаў рублёў.

У сувязі з гэтым мы, кіраўнікі палітычных і грамадскіх арганізацый, якія ўваходзяць у склад Каардынацыйнага камітэта "Гродзенскіх ініцыятыва", выказваем свой рашучы пратэст супраць такіх дзеянняў мясцовых улад і распрываем падобнае стаўленне іх да пытання аб польскіх школах і польскай мове як акт дыскрымінацыі грамадзян па этнічнай прыкмеце, што можа прывесці да распаўсюджвання варажасці і супрастаяння ў грамадстве.

Мы патрабуем ад уладных структур прыняць дзейсныя шчыльняваныя меры, каб зняць узніклае напружанне паміж Саюзам палякаў на Беларусі і мясцовымі ўладамі і становаць вырашчыць пытанне аб развіцці польскіх класаў і польскіх школ у Гродзенскай вобласці.

Улічваючы законную дзеянні кіраўніцтва Саюза палякаў на Беларусі па адстойванні сваіх правоў і выкананні Статута, заклікаем улады перагледзець рашэнне судзіў Ленінскага раёна С.Г.Ярашэвіча ад 21 красавіка 1999 года аб прызначэнні да адміністрацыйнага пакарання старшыні Саюза палякаў на Беларусі Т.Ф.Гавіна акт дыскрымінацыйнае і незаконнае.

Прынята па падпісання Каардынацыйнага камітэта 22 красавіка 1999 года.

Зачыніўся музей героя

З вялікай помпай у сталіцы прайшлі ўрачыстасці, прымеркаваныя да 65-й гадавіны з дня ўстаўлення ў памяць Героя Саюзнага. Тым часам на дзяржаўна-ініцыяваны паўстагоддзі ў Ошчы мемарыяльнага музея такога ж героя Канстанціна Залозова з'явіўся выліны замак, а самаму ўстаўню адноўленага ілестрацыяна-патрыятычнага выхавання зачынілі. Дайшло да

таго, што напрыканцы з'ямы пры правядзенні работ па замене бар'ераў аяілення правалілася сцяна, бо надала згніўшымі акаляліся бярвенні драўлянай пабудовы.

Апошняя рамонтная работы ў музеі праводзіліся яшчэ ў сярэдзіне 70-х гадоў. Так і не знайшоўся за даў дзесяцігоддзі грошай, які пабудавалі новы, сучасны будынак, або хоць бы да-

Уладзімір ШАЙКОЎ.

Сыходзіць вёска з яснай явы?

У 1998 годзе жыхарства Гродзеншчыны скарацілася на пяць з паловай тысяч чалавек. Перавышэнне колькасці памерлых над нараджэннямі склала ў тым ліку 4,7 тысячы.

Дрэнная справы ў сельскай мясцовасці. Тых, хто пакінуў гэты свет, летась было ў 2,6 раз больш, чым тых, хто нарадзіўся. Высокая смертнасць назіраецца ў Гродзенскім, Караліцкім, Наватрудаўскім, Ашмянскім, Слоніцкім і Смагонскім раёнах. Складаная дэмаграфічная сітуацыя застаецца ў Дзяляцкаўскім, Караліцкім, Наватрудаўскім і Слоніцкім раёнах. Тут памерлых больш нараджаных у 2,4–3,5 раза.

Звыш 52 працэнту нябожчыкаў мелі хваробы сістэмы кровазвароту. Каля 15 працэнту сышлі ў магілу ад такіх званых новаўвядзенняў, амаль дзе-

сяць — ад хваробы органаў дыхання. Значны працэнт у агульнай колькасці памерлых прыносяць няшчасныя выпадкі, атручванні, баваны, вытворчы і транспартны траўматызм. Расце колькасць смертных зыходаў ад бізнэс-нага ўжывання алкагольных напояў, а таксама забойстваў, утапленняў, інфекцыйных і нават пратэстных хвароб.

На кожную тысячу ўзятых шлобаў на Гродзеншчыне летась прыпала як не п'ястот разводаў. "Вертыкальным" трэба мошна задумацца. Можа стацца так, што "рынкавы сацыялізм" ужо не будзе каму будаваць. А калі ўлады яшчэ ўцягнуць Беларусь у балканскі ўзброены канфлікт...

Антон ЛАВОВІЧ.

Гродна.

Літва — далёкае замежжа?

Летась аб'ём знешняга гандлю падпрямстваў Гродзеншчыны з краінамі далёкага замежжа склаў 312,9 мільёнаў даўрараў. Салёна знешнеэканамічнага абароту атрымалася алдмоўным у суме 10,7 мільёна. Гэта значыць, што чужыя тавары заўсёды больш, чым сваіх прадэзана замежным чаканам.

Галоўнымі гандлёвымі партнёрамі былі Нідэрланды, Германія, Літва, Латвія, Польшча, Злучаныя Штаты, Італія, Спажыўцам гэтых краін

прынеманскі таваравытворчы пастаўлялі амяк, мінеральныя ўгнаенні, шэфер, дэсаматэрыялы, фанеру. Па імпортных аперцыях атрымалася сёважарожы, нары рыба, цытрусавыя, авес, тунь, шыкільныя выгуляваны, муканалы-крупныя выробы.

Аб'ём знешняга гандлю з краінамі блізкага замежжа склаў 439,1 мільёнаў даўрараў. Доля Расіі ў агульным аб'ёме таваравытворчы дасягае 85,2 працэнта, Украіны — 10,6 працэнта, Кыргызстана і Малдовы — па 1,2

Антон ЛАВОВІЧ.

Гродна.

Ліст пенсіянера

Саступіце сваё месца чалавеку, які ўмее кіраваць па-гаспадарску

Паважаная рэдакцыя!

Выкажыце свае паважы да прэзідэнта Беларусі практычна немагчыма. Дзяржаўныя грошы, якія выдаткуюцца на падтрымку думкі пенсіянера і інваліда не прапусціць у друк. Пагадзіцеся і выкажыце свае паважы да прэзідэнта ў Вашай (нашай) газеце "Народная воля".

Днямі я прайшоў ва ўніверсам, каб што-небудзь купіць з харчов. Там ляжалі індэкі, каўбасы па "кусацкай" шаце. Што я магу купіць за сваю пенсію паста аплаты за квартыру і святло? Нічога, акрамя хлеба.

У другім кутку ўніверсама стала чарга за хлебам, але не зможу. Прадаўцы казалі, што гэта толькі для інвалідаў і групы. Зварнуўшы і пайшоў дадому, хача я пенсіянер і інвалід, але не першай групы.

Вось да якога жыцця вы, Аляксандр Рыгоравіч, давалі людзей за пяць гадоў свайго кіравання.

Эдуард ЖОРАЎ.

Мінск.

Чулі?

А цяпер — полацкая справа

Палобна на тое, што ўсё больш гучных судовых працэсаў у краіне маюць ярка выражаны палітычны палтэж. Полацкая гарадская пракуратура распачала крымінальную справу па арт. 186, частка 2 КК Рэспублікі Беларусь, якая прадугледжвае пакаранне за зневажэнне існування дзяржаўных сімвалаў, супраць двух студэнтаў мінскага дзяржаўнага ўніверсітэта і ваеннаслужачага-кантрактніка. Гэтых

хлопцаў затрымаў на даху будынку райвыканкама спецыяльна выкліканы вечарам напад спецыяльназначэння. У той момант чырвона-зялёнага палатнішча было дзяржаўнае знамя, а не палатнішча, якое заўважылі непадладку ад яе.

Тым не менш затрыманні адмаўляюць свой уласны ў гэтай справе. Студэнтаў пасля праведзенай у камерна ночы адпачынку пад падпіску аб нявыездзе, а

Уладзімір ПЫТАЎ.

Трагічна загінуў старшыня аб'яднання прадпрыемстваў Мінска і Мінскай вобласці "Садружнасць" А.Пячорскі

Прыкладна на 17-й гадыне 24 красавіка ў выніку аўтакатастрофы, што адбылася на трасе Мінск—Масква ў раёне г. Крупкі Мінскай вобласці загінуў вядомы прадпрыемстваў, старшыня аб'яднання прадпрыемстваў горада Мінска і Мінскай вобласці "Садружнасць" Арнольд Пячорскі. Паводле інфармацыі, ягоны вадзіцель не пацярпеў, паколькі пасля здарэння ён размаўляў па тэлефоне з жонкай загінуўшага.

А.Пячорскаму было 34 гады. Ён быў вядомым тым, што арганізаваў некалькі забастовак прадпрыемстваў на стадыёне "Дынама" ў Мінску і на рынку гандлёвага дома "Ждановічы". А.Пячорскі з'яўляўся даверанай асобай кандыдата ў прэзідэнты Міхаіла Чыгіра, а таксама браў актыўны ўдзел у падрыхтоўцы выбараў прэзідэнта, прызначаных Вярхоўным Саветам Рэспублікі Беларусь 13-га склікання на 16 мая г.г. Цела загінуўшага імперашнім часам знаходзіцца ў Крупках.

Наталія КУЛАГІНА.

Генадзь БАРБАРЫЧ, БелаПАН.

Размова на кулаках

Усё часцей здаюць нервы ў замучаных жыццёвымі цяжкасцямі суайчынікам нават у самых простых сітуацыях. Былы работнік міёрскай прыватнай фірмы Т.І. рашэннем суда пакараны двума гадамі пазбавлення волі за крадзяж 200 працэнту заробку ў даход дзяржавы за тое, што груба абыйшоўся з вартуаніком ТАА "Профіль". Апошні чамусьці не паверыў, што ягоны добры знаёмы прысекаў суды забраў свае асабістыя швелькі. Звестак таго, каб разабрацца ў сітуацыі, вартуанік падняў на трактарыста сякера.

У сваю чаргу пакрыўджаны такім прыёмам гаспадар маёмасці моцным ударом супакой прэзмерна пільнага вартуаніка, пабегі яго і вывез свае рэчы. Прада, пасля двух месяцаў лячэння ў бальніцы задырэжыў байцы памірыліся. Трагікамеда нашых дзён завяршалася яшчэ і тым, што асудзены выклаў са сваёй кішэні дадаткова яшчэ 4,5 мільёнаў рублёў, патрачаных на лячэнне пацярпеўшага ў гэтай спрэчцы на роўным месцы.

Бяляслаў РАМАНЧУК.

Югославскі посол приглашает всех желающих приехать в Косово и взглянуть на происходящие там события собственными глазами

До начала бомбежек НАТО 11 миллионов человек мирно жили в Югославии, заявил на пресс-конференции Чрезвычайный и Полномочный посол этой страны Никола Паянович. Но одновременно им было сказано и о сепаратизме косоваров и о национально-освободительной борьбе косовян с оружием в руках добивающейся независимости от Сербии.

Мой вопрос "Сколько албанцев и сербов погибли в Косовском противостоянии до начала боевых действий НАТО? Ведь югославская ситуация очень схожа с белорусской — почти половина нашего народа выступает против объединения с Россией и намерена

Валерий ШУКИН, правозащитник.

Эхо "Чернобыльской молитвы"

В своем творчестве она шагнула в XXI столетие

...Недавний творческий вечер Светланы Алексиевич в столичном кинотеатре "Победа" начался с опозданием. И причиной тому на этот раз были не "козны" властей, для которых допустить подобную встречу — ой-ой-ой! А — любовь читателей, глубокий интерес к книгам писательницы, которая в своем философско-художественном осмыслении глобальных и трагических событий нашей истории и современности, воплощенных в конкретных человеческих судьбах, шагнула за пределы нашего века — в XXI столетие.

Задолго до назначенного часа вместительный зрительный зал был полон, а в фойе все не таяла громадная очередь к столу, за которым Светлана Алексиевич ставила автографы на своем двухтомнике, вышедшем в Москве и включившем в себя широкоизвестные повести "У войны не женское лицо", "Поселение свидетелей", "Чинковские мальчики", "Зачарованные смерти", "Чернобыльская молитва". Это прекрасно исполненное издание, на презентацию которого пришли многочисленные читатели, стало для них дорогим, памятным подарком.

Вечер был настоящим триумфом белорусской писательницы, заслуженно обретшей мировую славу и уважения многими престижными международными премиями. Ее "Чернобыльская молитва" стала, без преувеличения, бестселлером во многих странах и признана лучшей книгой минувшего года в Восточной Ев-

ропе. Вот только на родине, в Беларуси, она по-прежнему не издана.

Кто-то из участников встречи назвал Светлану Алексиевич нашим национальным достоянием, нашей гордостью. Слыхом патетично? Нет, справедливо! Мы по праву гордимся своей талантливой и мужественной соотечественницей, книги которой нужны народу и идут в народ — вопреки всем искусственным преградам и препонам. Их читают всюду, где только могут достать. Ибо в них — Правда, которая потрясает и побуждает к работе ума и души. Недаром же адвокаты Вера Стремковская, защищаящая в суде нашего выдающегося современника — дважды Героя Социалистического Труда, бывшего председателя некоего знаменитого колхоза "Расцвет" Василия Константиновича Старовойтова рассказала: по просьбе подзащитного она доставляла ему все номера "Народной воли", в которой печатались фрагменты "Чернобыльской молитвы".

Мы с нетерпением ждем новых произведений Светланы Алексиевич, которые, уверенны, будут такими же волнующими и незабываемыми. Сейчас она пишет книгу о любви под названием "Чужой огонь на вечной охоте" и уже задумала новую — "О, свет вечерний...". Желаем Светлане Александровне успешного свершения всех дерзких творческих замыслов.

Светлана КЛИМЕНТЕНКО.

Васіль Быкаў

Насарогі ідуць...

Прыпавесць

Племя даўно страціла незалежнасць, плаціла вялікую даніну і пачувалася духа няшчасным.

Прыгнатылі племя агідныя і магутныя людзі-насарогі, якія ня ведалі ні бога, ні маралі і бязлітасна ставіліся да ўсіх, хто ня быў насарогам. Зрэшты, калі і быў — таксама, абі толькі ў чымсь пайшоў наасуперак тй вылучыўся з грамады насарогаў.

Правядары напінчалі племя быў малады чалавек, плена і сляпа яны Ко, што азначала Адаважы. Ён і быў адважым, валіў племя ў баі за незалежнасць, хоць і не заблыў перамогі. Мабыць, заблыў перамогу над насарогамі было не магчыма. Але і капітуляваў канчаткова Ко таксама ня мог. Ён за імі ўсё па перамовах.

Казаў: шмат што можа адацца, абі толькі насарогі пакінулі племя ў спакоі. Вядома, апроч незалежнасці. Людзі племя сабралі ледзяне не ўсю кукурузу, сямь бабы і прася, усё спадчыныя каштоўнасці: колшы, завешаныя, перацінаны пасады, вытворчасцю якога два стагоддзі славілася племя. Як прыхэлі паласны насарогаў, усё тое было акуртна расставлена і раскладзена на палачках пад векавым дубам. Прыезджыкі абгледзелі і абшучупалі кожную рэч і пачэкалі. А як праз дзень вырнулася, казалі: мала. Мы прыйдзем, пераб'ем племя і возьмем усё запарам.

Правядар Ко закуснуў, бо ў племя нічога болей не заставалася, чым можна было забарыць насарогаў. Тады прыхэлі новыя пасланцы ад насарогаў, які прывёз загад свайго валадара: адацца яму Аю, сястру правядара, самую прыгожую дзячыну племя.

Правядар Ко яшчэ болей закуснуў. Вядома, яму шкада было ахвараваць юную Аю, але што ён мусіў рабіць? Ён пачаў раіцца з радай старэйшынцаў, якія падзяліліся на два лагёры. Аны казалі, што трэба загаджацца, інакш усё будзе пагублена. Іншыя даводзілі: ні ў якім разе — насарогі ахвараюць. Восьмы Аю і не пакінуць племя ў спакоі. Правядар Ко пакінуў паравязваю ноч і пагадзіўся з паравязаным насарогаў. Меркаваў, калі ён ададзец сястру, дык, можа, насарогі і пайдуць адысю ў свой край балоты і багны і тым дадуць племя нейкі спазыванак. Інакш сапраўды пагубіў бязрэшты нады. Назаўтра раніцой ён пакінуў сястру Аю, якая ўжо ведала пра свой незабярэны лёс. Але яна была дзячына разумная і мужна прыняла свой прысуд. Яна любіла племя, зямлю, на якой вырасла, і гатовая была ахвараваць сябой. Абы збергаць іных.

Але тады раз'зрылася тая частка старэйшын, якая была супраць саступак насарогам. Асабліва вераваў аднаго клану Джо, які ледзяне не падняў бунт супраць правядара племя. Правядару спатрэбілася німаля турботы, каб сунуць неспрыячліва... Данамаго хіба тое, што насарогі быліш сапраўды напінчалі і пачалі забарыцца кукурузы сыйсёй. Тое дужа паспрыяла міру ў племі, дало ўсім спазыванак. Джо таксама прыхіт, змоўчаў, мабыць, адчуў, што памыліўся ён, а не правядар племя. Правядару хоць і перажываў за сястру, але пачувалася задаволеным — усё ж найбольшая небяспэка мінула.

Племя з падвойным стараннем узялося за гаспадарку — трэба было набыць тое, што аддалі насарогам. Сыйраша і галадзі, і халадзі, але некай выкараскалі з нанды. Ураджай кукурузы і маку ў тым годзе быў нізкім, небылі, пайвілася нады не згінучы з голаду. Галадунае — быў мір, насарогі пакуль не назалізі. Падобна на тое — кудысь сыйлі. Правядар Ко пачаў ганарыцца мудрасцю сваёй палітыкі, хоць і не пераставаў шкадаваць бедную сястрычку. Іншыя людзі з рады старэйшынцаў неахвотна, але патроху прызнавалі, што памыліліся, калі выступалі супраць гнутай палітыкі Ко.

І менавіта ў такі момант, на сконы лета, як у полі дасягнуў ураджай маку, прышлі нападзкі, што насарогі перагасілі. Праз дзень-два племя дацалася, што ўжо вырнулася. І насарогі жылі фальшч ўжо бачылі па той боі абмяляліся за лета ракі, пераісчы якую было дужа лёгка. І праўда — яшчэ праз дзень пераісч перахэлі паласны насарогі, якія казалі, што ідуць. І болей нічога.

Правядар Ко трэмінава сабраў раду, але што ён мог ёй сказаць? Над племен зноў навісла сымаргальная пагроза. Усё племя складала, можа, трэцюю частку войска насарогаў. Акупіліся на гэты раз ня было чым. Каштоўнасці яшчэ не напінчалі, ураджай быў нізкім. Калі ж такі, насарогі ято спрэ павіншчы, перш чым пайнішчы племя. Адушышы бялу, у хібарак-халупак злімаганвалі жанкі. Тады хтось з рады ўспомніў, якім чынам адкупіліся тым разам. Трэба было прапанаваць прыгнучу.

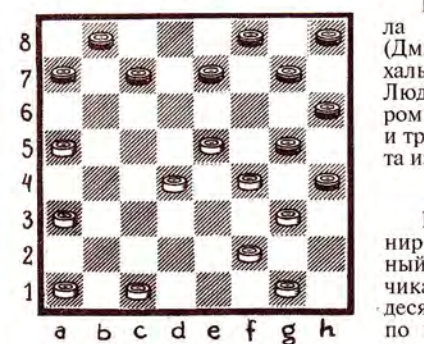
Канешне, прыгожых дзячуч у гэтым годным племі было шмат. Але ўсе ведалі, што самаю здатнай прыгожай была жонка правядара, якую клікалі Чую. На ёй і паказалі старэйшын племя.

Правядар Ко сыйраша адчуў ярасць да ўсіх адразу —

ШАШКИ

Удар, еще удар!..
Именно так можно в общем охарактеризовать решения трех приводимых ниже практических кониовков.

А.Аюпов (Асбест)

I. Белье: простые а1, а3, а5, с1, d4, е5, f2, f4, g1, g3 (10).
Черные: простые а7, b8, с7, е7, f8, g5, g7, h4, h6, h8 (10).
II. Левальдовский (Львовская обл.).
III. Белье: простые а3, b2, с1, е5, d4, е1, g1 (7).
Черные: простые а7, b4, с7, f4, f6, g7, h6 (7).
IV. Белье: простые b4, с1, d6, е1, е5, h2 (6).
Черные: простые b8, с5, f4, f8, с1, g5, g7 (7).

Во всех трех позициях белые при своей очереди хода проводят нестандартные искометные комбинации, в результате чего добиваются заслуженных побед.

Свои решения присылайте по адресу: 220030, г. Минск, ул.Энгельса, 34, редакция газеты "Народная Воля", "Шашки".

Нам пишут

Слоним. Засеял прошлым XII областной турнир, посвященный памяти известного слонимского шахиста Николая Мелешко. Среди пятнадцати участников победителем вышел кандидат в мастера гродненчанин Сергей Масюков. На последующих призовых местах соответствующие мастера спорта Василий Наушник из Волковыска и слонимчанин Иван Мелешко.

Гродно. В финальном командном турнире, проходившем

в программе областной спартакиады среди детей и подростков по месту жительства, участвовало шесть команд. В составе каждого коллектива выступали по трое мальчиков и одной девочке 1984 г.р. и младше.

Первое место уверенно заняла команда из Волковыска (Дмитрий Предко, Игорь Михальченко, Александр Каштан и Людмила Журбицкая). Во втором месте остались гродненчане, и третьими финишировали ребята из Слонима.

Витебск. Традиционный турнир по шапкам-64, посвященный памяти прославленного лещика Александра Горюша, собрал десять детских команд, которые по круговой системе в течение четырех дней оспаривали главный приз.

В итоге победила команда г.Глубокое (тренер Светлана Гилевская). Второе место занял коллектив из Слонима (тренер Александр Аниско). На третьем месте закрепились ребята из второй команды г.Глубокое (тренер Олег Алентенко).

Могилев. В мужском чемпионате области (ФЛБ) сошлоба об изменениях в рейтингах ведущих шахматистов, которые произошли после уточнения некоторых результатов. Вот окончательный состав первой мировой десятки: 1. Г.Каспаров — 2812, 2. В.Ананд — 2781, 3. В.Крамник — 2751, 4. А.Широв — 2726, 5. А.Морозевич — 2723, 6. М.Адамс — 2716, 7. В.Иванчук — 2714, 8. П.Свидлер — 2713, 9. А.Карпов — 2710, 10. В.Топалов — 2700.

Курсель Булата

Любителям столетних шашек предлагаем решить практическую кониовку минского мастера Вадима Булата.

Белье: простые 19, 26, 29, 30, 33, 34, 37, 38, 39, 40, 42, 43 (12).
Черные: простые 3, 7, 10, 12, 15, 16, 17, 18, 22, 25, 27 (12).

В результате проводимой белыми комбинации с доски исчезают двадцать шашек. Оставшаяся одинокая белая дамка оказывается сильнее трех простых черных.

Борис АГАШИН, мастер спорта.

ШАХМАТЫ

Из шахматной классики

"Карл XII в Бендерях"
Под таким названием известна задача выдающегося американского шахматного композитора Сэмюэля Лойда, приведенная им в его историческом раскраске о том, как в 1713 году обителю Швеции Карл XII во время шведско-турецкой войны был осажден в крепости Бендеры и в свободное время играл в шахматы со своим министром К. Гротузенном. Из раскраски С.Лойда далее следует: однажды их партия пришла к такой позиции (диаграмма).

Белье: Крf5, Лg7, Кe1, пп. g2, h2 (5).
Черные: Крh5, Сf2, пп. g3, h6 (4).

В этой позиции Карл, играющий белыми, объявляет мат в 3 хода, имея в виду вариант 1. Лg3 Сg2 2. Кf3 Сg2 3. g4x. Но тут неспешательской гудей был обителю Е. Карл, однако, не растерялся. Взглянув на новую позицию, он снова объявил противнику мат, теперь уже в 4 хода (1. Лg3 Сg2 2. Лh4 Сg3 3. Лh4 Сg3 4. Лh4 Сg3 5. Лh4 Сg3 6. Лh4 Сg3 7. Лh4 Сg3 8. Лh4 Сg3 9. Лh4 Сg3 10. Лh4 Сg3 11. Лh4 Сg3 12. Лh4 Сg3 13. Лh4 Сg3 14. Лh4 Сg3 15. Лh4 Сg3 16. Лh4 Сg3 17. Лh4 Сg3 18. Лh4 Сg3 19. Лh4 Сg3 20. Лh4 Сg3 21. Лh4 Сg3 22. Лh4 Сg3 23. Лh4 Сg3 24. Лh4 Сg3 25. Лh4 Сg3 26. Лh4 Сg3 27. Лh4 Сg3 28. Лh4 Сg3 29. Лh4 Сg3 30. Лh4 Сg3 31. Лh4 Сg3 32. Лh4 Сg3 33. Лh4 Сg3 34. Лh4 Сg3 35. Лh4 Сg3 36. Лh4 Сg3 37. Лh4 Сg3 38. Лh4 Сg3 39. Лh4 Сg3 40. Лh4 Сg3 41. Лh4 Сg3 42. Лh4 Сg3 43. Лh4 Сg3 44. Лh4 Сg3 45. Лh4 Сg3 46. Лh4 Сg3 47. Лh4 Сg3 48. Лh4 Сg3 49. Лh4 Сg3 50. Лh4 Сg3 51. Лh4 Сg3 52. Лh4 Сg3 53. Лh4 Сg3 54. Лh4 Сg3 55. Лh4 Сg3 56. Лh4 Сg3 57. Лh4 Сg3 58. Лh4 Сg3 59. Лh4 Сg3 60. Лh4 Сg3 61. Лh4 Сg3 62. Лh4 Сg3 63. Лh4 Сg3 64. Лh4 Сg3 65. Лh4 Сg3 66. Лh4 Сg3 67. Лh4 Сg3 68. Лh4 Сg3 69. Лh4 Сg3 70. Лh4 Сg3 71. Лh4 Сg3 72. Лh4 Сg3 73. Лh4 Сg3 74. Лh4 Сg3 75. Лh4 Сg3 76. Лh4 Сg3 77. Лh4 Сg3 78. Лh4 Сg3 79. Лh4 Сg3 80. Лh4 Сg3 81. Лh4 Сg3 82. Лh4 Сg3 83. Лh4 Сg3 84. Лh4 Сg3 85. Лh4 Сg3 86. Лh4 Сg3 87. Лh4 Сg3 88. Лh4 Сg3 89. Лh4 Сg3 90. Лh4 Сg3 91. Лh4 Сg3 92. Лh4 Сg3 93. Лh4 Сg3 94. Лh4 Сg3 95. Лh4 Сg3 96. Лh4 Сg3 97. Лh4 Сg3 98. Лh4 Сg3 99. Лh4 Сg3 100. Лh4 Сg3 101. Лh4 Сg3 102. Лh4 Сg3 103. Лh4 Сg3 104. Лh4 Сg3 105. Лh4 Сg3 106. Лh4 Сg3 107. Лh4 Сg3 108. Лh4 Сg3 109. Лh4 Сg3 110. Лh4 Сg3 111. Лh4 Сg3 112. Лh4 Сg3 113. Лh4 Сg3 114. Лh4 Сg3 115. Лh4 Сg3 116. Лh4 Сg3 117. Лh4 Сg3 118. Лh4 Сg3 119. Лh4 Сg3 120. Лh4 Сg3 121. Лh4 Сg3 122. Лh4 Сg3 123. Лh4 Сg3 124. Лh4 Сg3 125. Лh4 Сg3 126. Лh4 Сg3 127. Лh4 Сg3 128. Лh4 Сg3 129. Лh4 Сg3 130. Лh4 Сg3 131. Лh4 Сg3 132. Лh4 Сg3 133. Лh4 Сg3 134. Лh4 Сg3 135. Лh4 Сg3 136. Лh4 Сg3 137. Лh4 Сg3 138. Лh4 Сg3 139. Лh4 Сg3 140. Лh4 Сg3 141. Лh4 Сg3 142. Лh4 Сg3 143. Лh4 Сg3 144. Лh4 Сg3 145. Лh4 Сg3 146. Лh4 Сg3 147. Лh4 Сg3 148. Лh4 Сg3 149. Лh4 Сg3 150. Лh4 Сg3 151. Лh4 Сg3 152. Лh4 Сg3 153. Лh4 Сg3 154. Лh4 Сg3 155. Лh4 Сg3 156. Лh4 Сg3 157. Лh4 Сg3 158. Лh4 Сg3 159. Лh4 Сg3 160. Лh4 Сg3 161. Лh4 Сg3 162. Лh4 Сg3 163. Лh4 Сg3 164. Лh4 Сg3 165. Лh4 Сg3 166. Лh4 Сg3 167. Лh4 Сg3 168. Лh4 Сg3 169. Лh4 Сg3 170. Лh4 Сg3 171. Лh4 Сg3 172. Лh4 Сg3 173. Лh4 Сg3 174. Лh4 Сg3 175. Лh4 Сg3 176. Лh4 Сg3 177. Лh4 Сg3 178. Лh4 Сg3 179. Лh4 Сg3 180. Лh4 Сg3 181. Лh4 Сg3 182. Лh4 Сg3 183. Лh4 Сg3 184. Лh4 Сg3 185. Лh4 Сg3 186. Лh4 Сg3 187. Лh4 Сg3 188. Лh4 Сg3 189. Лh4 Сg3 190. Лh4 Сg3 191. Лh4 Сg3 192. Лh4 Сg3 193. Лh4 Сg3 194. Лh4 Сg3 195. Лh4 Сg3 196. Лh4 Сg3 197. Лh4 Сg3 198. Лh4 Сg3 199. Лh4 Сg3 200. Лh4 Сg3 201. Лh4 Сg3 202. Лh4 Сg3 203. Лh4 Сg3 204. Лh4 Сg3 205. Лh4 Сg3 206. Лh4 Сg3 207. Лh4 Сg3 208. Лh4 Сg3 209. Лh4 Сg3 210. Лh4 Сg3 211. Лh4 Сg3 212. Лh4 Сg3 213. Лh4 Сg3 214. Лh4 Сg3 215. Лh4 Сg3 216. Лh4 Сg3 217. Лh4 Сg3 218. Лh4 Сg3 219. Лh4 Сg3 220. Лh4 Сg3 221. Лh4 Сg3 222. Лh4 Сg3 223. Лh4 Сg3 224. Лh4 Сg3 225. Лh4 Сg3 226. Лh4 Сg3 227. Лh4 Сg3 228. Лh4 Сg3 229. Лh4 Сg3 230. Лh4 Сg3 231. Лh4 Сg3 232. Лh4 Сg3 233. Лh4 Сg3 234. Лh4 Сg3 235. Лh4 Сg3 236. Лh4 Сg3 237. Лh4 Сg3 238. Лh4 Сg3 239. Лh4 Сg3 240. Лh4 Сg3 241. Лh4 Сg3 242. Лh4 Сg3 243. Лh4 Сg3 244. Лh4 Сg3 245. Лh4 Сg3 246. Лh4 Сg3 247. Лh4 Сg3 248. Лh4 Сg3 249. Лh4 Сg3 250. Лh4 Сg3 251. Лh4 Сg3 252. Лh4 Сg3 253. Лh4 Сg3 254. Лh4 Сg3 255. Лh4 Сg3 256. Лh4 Сg3 257. Лh4 Сg3 258. Лh4 Сg3 259. Лh4 Сg3 260. Лh4 Сg3 261. Лh4 Сg3 262. Лh4 Сg3 263. Лh4 Сg3 264. Лh4 Сg3 265. Лh4 Сg3 266. Лh4 Сg3 267. Лh4 Сg3 268. Лh4 Сg3 269. Лh4 Сg3 270. Лh4 Сg3 271. Лh4 Сg3 272. Лh4 Сg3 273. Лh4 Сg3 274. Лh4 Сg3 275. Лh4 Сg3 276. Лh4 Сg3 277. Лh4 Сg3 278. Лh4 Сg3 279. Лh4 Сg3 280. Лh4 Сg3 281. Лh4 Сg3 282. Лh4 Сg3 283. Лh4 Сg3 284. Лh4 Сg3 285. Лh4 Сg3 286. Лh4 Сg3 287. Лh4 Сg3 288. Лh4 Сg3 289. Лh4 Сg3 290. Лh4 Сg3 291. Лh4 Сg3 292. Лh4 Сg3 293. Лh4 Сg3 294. Лh4 Сg3 295. Лh4 Сg3 296. Лh4 Сg3 297. Лh4 Сg3 298. Лh4 Сg3 299. Лh4 Сg3 300. Лh4 Сg3 301. Лh4 Сg3 302. Лh4 Сg3 303. Лh4 Сg3 304. Лh4 Сg3 305. Лh4 Сg3 306. Лh4 Сg3 307. Лh4 Сg3 308. Лh4 Сg3 309. Лh4 Сg3 310. Лh4 Сg3 311. Лh4 Сg3 312. Лh4 Сg3 313. Лh4 Сg3 314. Лh4 Сg3 315. Лh4 Сg3 316. Лh4 Сg3 317. Лh4 Сg3 318. Лh4 Сg3 319. Лh4 Сg3 320. Лh4 Сg3 321. Лh4 Сg3 322. Лh4 Сg3 323. Лh4 Сg3 324. Лh4 Сg3 325. Лh4 Сg3 326. Лh4 Сg3 327. Лh4 Сg3 328. Лh4 Сg3 329. Лh4 Сg3 330. Лh4 Сg3 331. Лh4 Сg3 332. Лh4 Сg3 333. Лh4 Сg3 334. Лh4 Сg3 335. Лh4 Сg3 336. Лh4 Сg3 337. Лh4 Сg3 338. Лh4 Сg3 339. Лh4 Сg3 340. Лh4 Сg3 341. Лh4 Сg3 342. Лh4 Сg3 343. Лh4 Сg3 344. Лh4 Сg3 345. Лh4 Сg3 346. Лh4 Сg3 347. Лh4 Сg3 348. Лh4 Сg3 349. Лh4 Сg3 350. Лh4 Сg3 351. Лh4 Сg3 352. Лh4 Сg3 353. Лh4 Сg3 354. Лh4 Сg3 355. Лh4 Сg3 356. Лh4 Сg3 357. Лh4 Сg3 358. Лh4 Сg3 359. Лh4 Сg3 360. Лh4 Сg3 361. Лh4 Сg3 362. Лh4 Сg3 363. Лh4 Сg3 364. Лh4 Сg3 365. Лh4 Сg3 366. Лh4 Сg3 367. Лh4 Сg3 368. Лh4 Сg3 369. Лh4 Сg3 370. Лh4 Сg3 371. Лh4 Сg3 372. Лh4 Сg3 373. Лh4 Сg3 374. Лh4 Сg3 375. Лh4 Сg3 376. Лh4 Сg3 377. Лh4 Сg3 378. Лh4 Сg3 379. Лh4 Сg3 380. Лh4 Сg3 381. Лh4 Сg3 382. Лh4 Сg3 383. Лh4 Сg3 384. Лh4 Сg3 385. Лh4 Сg3 386. Лh4 Сg3 387. Лh4 Сg3 388. Лh4 Сg3 389. Лh4 Сg3 390. Лh4 Сg3 391. Лh4 Сg3 392. Лh4 Сg3 393. Лh4 Сg3 394. Лh4 Сg3 395. Лh4 Сg3 396. Лh4 Сg3 397. Лh4 Сg3 398. Лh4 Сg3 399. Лh4 Сg3 400. Лh4 Сg3 401. Лh4 Сg3 402. Лh4 Сg3 403. Лh4 Сg3 404. Лh4 Сg3 405. Лh4 Сg3 406. Лh4 Сg3 407. Лh4 Сg3 408. Лh4 Сg3 409. Лh4 Сg3 410. Лh4 Сg3 411. Лh4 Сg3 412. Лh4 Сg3 413. Лh4 Сg3 414. Лh4 Сg3 415. Лh4 Сg3 416. Лh4 Сg3 417. Лh4 Сg3 418. Лh4 Сg3 419. Лh4 Сg3 420. Лh4 Сg3 421. Лh4 Сg3 422. Лh4 Сg3 423. Лh4 Сg3 424. Лh4 Сg3 425. Лh4 Сg3 426. Лh4 Сg3 427. Лh4 Сg3 428. Лh4 Сg3 429. Лh4 Сg3 430. Лh4 Сg3 431. Лh4 Сg3 432. Лh4 Сg3 433. Лh4 Сg3 434. Лh4 Сg3 435. Лh4 Сg3 436. Лh4 Сg3 437. Лh4 Сg3 438. Лh4 Сg3 439. Лh4 Сg3 440. Лh4 Сg3 441. Лh4 Сg3 442. Лh4 Сg3 443. Лh4 Сg3 444. Лh4 Сg3 445. Лh4 Сg3 446. Лh4 Сg3 447. Лh4 Сg3 448. Лh4 Сg3 449. Лh4 Сg3 450. Лh4 Сg3 451. Лh4 Сg3 452. Лh4 Сg3 453. Лh4 Сg3 454. Лh4 Сg3 455. Лh4 Сg3 456. Лh4 Сg3 457. Лh4 Сg3 458. Лh4 Сg3 459. Лh4 Сg3 460. Лh4 Сg3 461. Лh4 Сg3 462. Лh4 Сg3 463. Лh4 Сg3 464. Лh4 Сg3 465. Лh4 Сg3 466. Лh4 Сg3 467. Лh4 Сg3 468. Лh4 Сg3 469. Лh4 Сg3 470. Лh4 Сg3 471. Лh4 Сg3 472. Лh4 Сg3 473. Лh4 Сg3 474. Лh4 Сg3 475. Лh4 Сg3 476. Лh4 Сg3 477. Лh4 Сg3 478. Лh4 Сg3 479. Лh4 Сg3 480. Лh4 Сg3 481. Лh4 Сg3 482. Лh4 Сg3 483. Лh4 Сg3 484. Лh4 Сg3 485. Лh4 Сg3 486. Лh4 Сg3 487. Лh4 Сg3 488. Лh4 Сg3 489. Лh4 Сg3 490. Лh4 Сg3 491. Лh4 Сg3 492. Лh4 Сg3 493. Лh4 Сg3 494. Лh4 Сg3 495. Лh4 Сg3 496. Лh4 Сg3 497. Лh4 Сg3 498. Лh4 Сg3 499. Лh4 Сg3 500. Лh4 Сg3 501. Лh4 Сg3 502. Лh4 Сg3 503. Лh4 Сg3 504. Лh4 Сg3 505. Лh4 Сg3 506. Лh4 Сg3 507. Лh4 Сg3 508. Лh4 Сg3 509. Лh4 Сg3 510. Лh4 Сg3 511. Лh4 Сg3 512. Лh4 Сg3 513. Лh4 Сg3 514. Лh4 Сg3 515. Лh4 Сg3 516. Лh4 Сg3 517. Лh4 Сg3 518. Лh4 Сg3 519. Лh4 Сg3 520. Лh4 Сg3 521. Лh4 Сg3 522. Лh4 Сg3 523. Лh4 Сg3 524. Лh4 Сg3 525. Лh4 Сg3 526. Лh4 Сg3 527. Лh4 Сg3 528. Лh4 Сg3 529. Лh4 Сg3 530. Лh4 Сg3 531. Лh4 Сg3 532. Лh4 Сg3 533. Лh4 Сg3 534. Лh4 Сg3 535. Лh4 Сg3 536. Лh4 Сg3 537. Лh4 Сg3 538. Лh4 Сg3 539. Лh4 Сg3 540. Лh4 Сg3 541. Лh4 Сg3 542. Лh4 Сg3 543. Лh4 Сg3 544. Лh4 Сg3 545. Лh4 Сg3 546. Лh4 Сg3 547. Лh4 Сg3 548. Лh4 Сg3 549. Лh4 Сg3 550. Лh4 Сg3 551. Лh4 Сg3 552. Лh4 Сg3 553. Лh4 Сg3 554. Лh4 Сg3 555. Лh4 Сg3 556. Лh4 Сg3 557. Лh4 Сg3 558. Лh4 Сg3 559. Лh4 Сg3 560. Лh4 Сg3 561. Лh4 Сg3 562. Лh4 Сg3 563. Лh4 Сg3 564. Лh4 Сg3 565. Лh4 Сg3 566. Лh4 Сg3 567. Лh4 Сg3 568. Лh4 Сg3 569. Лh4 Сg3 570. Лh4 Сg3 571. Лh4 Сg3 572. Лh4 Сg3 573. Лh4 Сg3 574. Лh4 Сg3 575. Лh4 Сg3 576. Лh4 Сg3 577. Лh4 Сg3 578. Лh4 Сg3 579. Лh4 Сg3 580. Лh4 Сg3 581. Лh4 Сg3 582. Лh4 Сg3 583. Лh4 Сg3 584. Лh4 Сg3 585. Лh4 Сg3 586. Лh4 Сg3 587. Лh4 Сg3 588. Лh4 Сg3 589. Лh4 Сg3 590. Лh4 Сg3 591. Лh4 Сg3 592. Лh4 Сg3 593. Лh4 Сg3 594. Лh4 Сg3 595. Лh4 Сg3 596. Лh4 Сg3 597. Лh4 Сg3 598. Лh4 Сg3 599. Лh4 Сg3 600. Лh4 Сg3 601. Лh4 Сg3 602. Лh4 Сg3 603. Лh4 Сg3 604. Лh4 Сg3 605. Лh4 Сg3 606. Лh4 Сg3 607. Лh4 Сg3 608. Лh4 Сg3 609. Лh4 Сg3 610. Лh4 Сg3 611. Лh4 Сg3 612. Лh4 Сg3 613. Лh4 Сg3 614. Лh4 Сg3 615. Лh4 Сg3 616. Лh4 Сg3 617. Лh4 Сg3 618. Лh4 Сg3 619. Лh4 Сg3 620. Лh4 Сg3 621. Лh4 Сg3 622. Лh4 Сg3 623. Лh4 Сg3 624. Лh4 Сg3 625. Лh4 Сg3 626. Лh4 Сg3 627. Лh4 Сg3 628. Лh4 Сg3 629. Лh4 Сg3 630. Лh4 Сg3 631. Лh4 Сg3 632. Лh4 Сg3 633. Лh4 Сg3 634. Лh4 Сg3 635. Лh4 Сg3 636. Лh4 Сg3 637. Лh4 Сg3 638. Лh4 Сg3 639. Лh4 Сg3 640. Лh4 Сg3 641. Лh4 Сg3 642. Лh4 Сg3 643. Лh4 Сg3 644. Лh4 Сg3 645. Лh4 Сg3 646. Лh4 Сg3 647. Лh4 Сg3 648. Лh4 Сg3 649. Лh4 Сg3 650. Лh4 Сg3 651. Лh4 Сg3 652. Лh4 Сg3 653. Лh4 Сg3 654. Лh4 Сg3 655. Лh4 Сg3 656. Лh4 Сg3 657. Лh4 Сg3 658. Лh4 Сg3 659. Лh4 Сg3 660. Лh4 Сg3 661. Лh4 Сg3 662. Лh4 Сg3 663. Лh4 Сg3 664. Лh4 Сg3 665. Лh4 Сg3 666. Лh4 Сg3 667. Лh4 Сg3 668. Лh4 Сg3 669. Лh4 Сg3 670. Лh4 Сg3 671. Лh4 Сg3 672. Лh4 Сg3 673. Лh4 Сg3 674. Лh4 Сg3 675. Лh4 Сg3 676. Лh4 Сg3 677. Лh4 Сg3 678. Лh4 Сg3 679. Лh4 Сg3 680. Лh4 Сg3 681. Лh4 Сg3 682. Лh4 Сg3 683. Лh4 Сg3 684. Лh4 Сg3 685. Лh4 Сg3 686. Лh4 Сg3 687. Лh4 Сg3 688. Лh4 Сg3 689. Лh4 Сg3 690. Лh4 Сg3 691. Лh4 Сg3 692. Лh4 Сg3 693. Лh4 Сg3 694. Лh4 Сg3 695. Лh4 Сg3 696. Лh4 Сg3 697. Лh4 Сg3 698. Лh4 Сg3